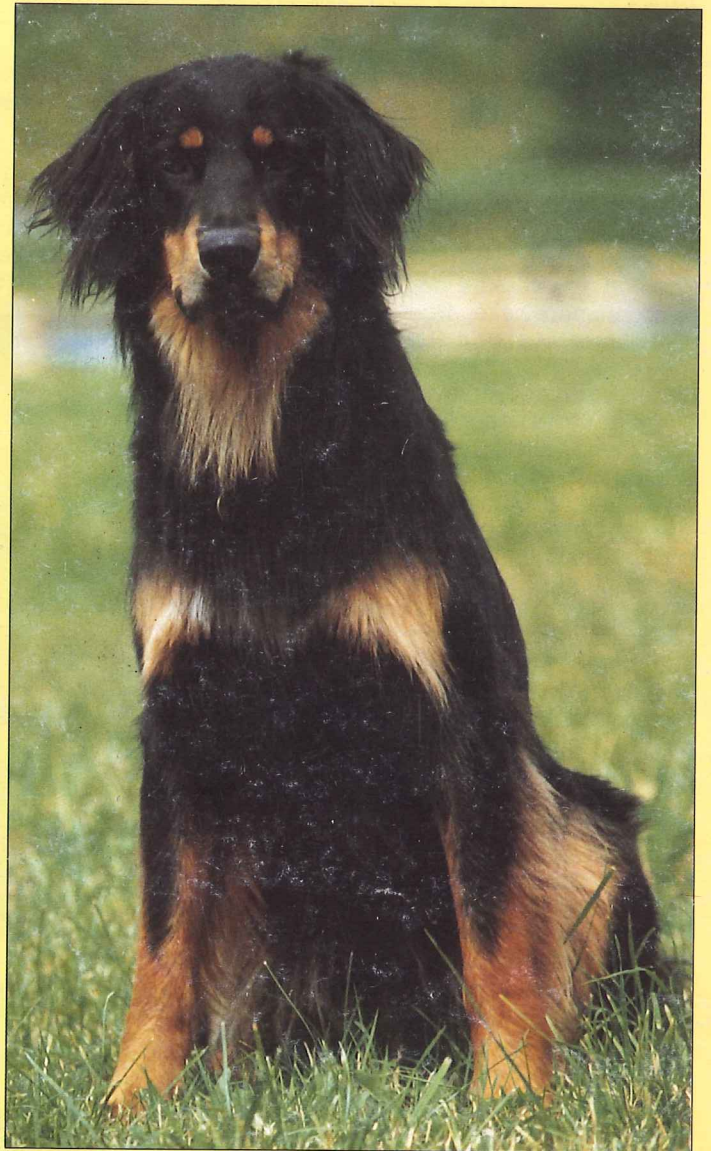

SOM VI GERNE VIL SE DEM:

En hova- hvad-for- noget?

Hovawarten er en tysk brugshund, som officielt blev anerkendt som race i 1936, og som tjenestehunderace i Tyskland i 1964. Det er en godt middelstor, langhåret race, som findes i tre farvevarianter, nemlig ensfarvet sort, blond og sort med blonde aftegninger (en såkaldt "schwarzmarken"). I Danmark findes der ca. 500-600 eksemplarer af racen, hvoraf langt de fleste hører hjemme øst for Storebælt.

Af Sascha Bonde-Henriksen

Hovawartens avlshistorie går tilbage til året 1922. Efter første verdenskrig besluttede nogle opdrættere at avle en ny langhåret brugshund. Disse opdrættere var gamle schæferhundefolk, der var utilfredse med, at den tyske Schæferhundeklub ville holde op med at avle på langhårede schæferhunde. De besluttede sig til at avle en race med lang pels, hængende ører og med et stabilt væsen. Til denne nye race valgte de det gamle navn hovawart (udtales korrekt med to "bløde v'er").

Ordet hovawart blev i gamle dage i Tyskland brugt som betegnelse for en gårdhund. Den var faktisk indbegrebet af en sådan, og dens egenskaber blev rost af mange hundefolk. Det var altså ikke en egentlig race, men et samlebegreb for denne type hund. Navnet hovawart afledes af de tyske begreber "Hova" og "Wart." Hova var betegnelsen for ejendom i bredeste forstand, og Wart betyder vogter, altså en gårdvogter.

Rundt omkring på gårde i Harzen og andre bjergegne i Tyskland opsporede man nogle hunde af ukendt afstamning, som i grundtype og væsen svarede til idealbilledet af den gamle gårdhund. Derefter blev der indkrydset forskellige racer, frem for alt schæferhund, newfoundland (af den gamle, lidt mindre type), kuvacz og leonberger.

Det blandede arvegods kan spores i en variation i størrelse, type og hovedform.

I lyset af det beskrevne forløb af hovawartens avlshistorie, turde det være en misforståelse, når en af vore populære hundebøger identificerer hunden på et fotografi fra 1896 af Christian IX og dronning Louise som en hovawart.

Den første "rigtige" hovawart kom til Danmark i 1967, og det første dansk registrerede hovawartkuld blev født i 1968.

Bredden i den danske avl kunne først udvikles, da karantænegrænsen

▲ Der findes tre farvevarianter - de to-farvede nyder størst popularitet i Danmark.

mellem Tyskland og Danmark blev ophævet.

I dag registreres mellem 20 og 100 hvalpe om året.

En sund race

Hovawarten er en meget sund hunderace. Dette skyldes både dens moderate popularitet og frem for alt de hårde avlsrestriktioner man har i Tyskland. For det første må kun avlskårede dyr anvendes til avl, d.v.s. hunde, der består en væsensprøve og er af racetypisk udseende, og for det andet skal de have A-hofter (HD-fri). Også i Danmark har man prøvet på at indføre avlskåringer for forældretyr, der anvendes i avlen. Hertil blev Dansk Rottweilerklubs mentaltest "adopteret." Men desværre har denne form for "karaktermæssig selektion" ikke vundet indpas hos

en del opdrættere. Men man er trods alt i den heldige situation, at HD-restriktionen, d.v.s. avl på HD-frie dyr accepteres hos stort set alle.

Bekæmpelsen af hoftedysplasi (HD) hos hovawarten i Tyskland kan spores tilbage til året 1965. På dette tidspunkt var man ikke helt klar over, hvor mange hovawarter, der havde den arvelige sygdom HD, men man regnede med, at det drejede sig om ca. halvdelen af bestanden. I starten måtte man i Tyskland kun avle med HD A-, B og C. Resultatet ved denne restriktion blev at andelen af HD-frie dyr steg til 60 procent. Fra 1971 tog man i Tyskland også de hunde ud af avlen, der havde HD-B, og udelukkede dyr af avlen, der nedarvede HD, selvom de selv var frie. Dermed blev bestanden af HD-frie dyr igen forøget til 70 procent. Var flere generationer af avlsdyrene fri for HD, så steg antallet til 80 procent.

I dag er det i Tyskland kun tilladt at avle med HD-frie dyr (i Tyskland A1 og A2), og dermed er HD ikke længere et problem i den tyske hovawartbestand.

Også i Danmark er der i årevis kun avlet på HD-frie dyr, og selv om der af og til er en enkelt hund med dysplasi, så er det langt fra så udpræget som hos mange andre brugshunderacer.

En meget smuk hund

Ifølge FCI-standarden skal hovawarten være en kraftfuld, middelstor, langstrakt og langhåret hund, med et tydeligt kønspræg. Skulderhøjde for hanner 63-70 cm, for tæver 58-65 cm. Hunden skal være meget langstrakt, d.v.s. at kropslængden skal udgøre mindst 110 procent af skulderhøjden.

Hunden har en meget smuk, underuldfattig langhårspels, med lange faner på benene og en flot busket hale, som i aktivitet bæres højt.

Hovawartens gode "næse" har skaffet racen mange jobs - bl.a. hos civilforsvaret.

Ifølge FCI-standarden skal hovawarten være en kraftfuld, middelstor, langstrakt og langhåret hund, med et tydeligt kønspræg. Hunden skal være meget langstrakt, d.v.s. at kropslængden skal udgøre mindst 110 procent af skulderhøjden.

Som sagt findes der tre forskellige farvevarianter, hvoraf specielt den tofarvede nyder størst popularitet i de nordiske lande. Vores sydlige naboer foretrækker den blonde hovawart. At den blonde ikke har opnået den samme popularitet skyldes nok, at den til en vis grad ligner en golden retriever. Selv om den måske i udseende godt kan minde lidt om den, så er der dog ved nærmere eftersyn store forskelle. Ikke blot i temperamentet, men også i størrelse, kropsholdning, øre- og halebæring. Også pelsen og farven er anderledes. En golden er ensfarvet blond, medens en hovawart efter standarden skal have en mørkere saddel og bliver lysere hen mod bugen.

Et dejligt temperament

Ifølge standarden beskrives hovawartens karakter på følgende måde: "En anerkendt brugshund for alsidig anvendelse. Af natur er den ligevægtig og godmodig, men den besidder både forsvars- og kampdrift, hårdhed, er middel af temperament og har meget gode anlæg som sporhund. Den har som brugshund en harmonisk afstemt bygning og knytter sig særlig stærkt til sin familie, hvad der gør den fremragende egnet som ledsager og som vagt-, forsvars- og sporhund."

En ideel beskrivelse for en god familie- og brugshund. Men er den også virkelig sådan?

Ja, stort set er den, men der er selvfølgelig nogle faktorer, der skal tages hensyn til. En hund bliver ikke bare en god hund af ingenting! Det kræver forældredyr med et nervemæssigt godt og velafbalanceret væsen, motivation og opdragelse fra hundeføreren, godt med motion og fremfor alt tryghed og ligevægt i familiens skød.

Hovawarten er meget arbejdsglad og ivrig, med en ekstrem god næse, en god samarbejdsvilje og en god

byttedrift. Den er nem at oplære, selv om det kræver tålmodighed og tid. Da hovawarten er lidt sent moden, har den i lang tid tendens til at være lidt ukoncentreret. Har den en gang fatet det, vi har lært den, så kræver den ikke så meget "vedligeholdelse" som mange andre hunderacer. Man må aldrig herse med en hovawart, for så går den fuldstændig i baglås. Men indlærer man derimod alt i leg med veldoseret konsekvens, så bliver den en god og pålidelig arbejdshund. Da det er en meget intelligent hund, så må hundeføreren af og til være forberedt på lidt af hvert. Hovawarten er det man kan kalde "kreativ".

Som decideret brugshund har den vist sig velegnet indenfor politihundetræning og - specielt på grund af den gode "næse" - indenfor civilforsvarets redningshundeuddannelse og lignende.

Hovawarten har som en ideel familiehund ry for at være meget glad for børn. Dertil må siges, at de færreste hunde er født med en udpræget "børnekærlighed," med ved omgang med børn fra hvalpsben bliver hovawarten en god og tolerant børnehund.

Desuden er hovawarten en hund, der i lighed med mange andre brugsg- og hyrdehunde ikke strejfer. Hovawarten har et udpræget flokinstinkt samtidig med, at den er meget knyttet til sit sted.

Generelt er racen kendt for ikke at have jagtpassion. Hovawarten er en adræt og bevægelig hund, og kræver en del motion. Særlig som unghund er den meget livlig. Som voksen hund er hovawarten rolig indendørs og aktiv udendørs.

Men som betgningen "brugshund" antyder, så elsker den at blive brugt, og vil man give hovawarten et godt liv, så er træning og uddannelse af hunden et vigtigt element. Til gengæld har man mange års glæde af en hovawart, der i gennemsnit bliver 12 år gammel.

